

Analysedocument Parkenplan Lelystad

JUNI 2025

STROOTMAN
LANDSCHAPSARCHITECTEN

Colofon

Auteurs
Strootman Landschapsarchitecten

Opdrachtgever
Gemeente Lelystad

STROOTMAN
LANDSCHAPSARCHITECTEN

Strootman Landschapsarchitecten
Funenpark 1D
1018 AK Amsterdam
bureau@strootman.net
T. (310) 204 19 41 69

In samenwerking met:

gemeente Lelystad

OAK

INHOUDSOPGAVE

01 Inleiding 04

02 Analyse 10

03 Conclusie 34

04 Vervolg 38

Bronvermelding 40

01

INLEIDING

INLEIDING

Aanleiding en opgave

Lelystad is volop in ontwikkeling en heeft ambitieuze doelen voor vergroening. Deze zijn onder andere vastgesteld in het raadsakkoord 2022-2026, de strategische agenda Lelystad Next Level (2019), het Koersdocument Lelystad 2040 (2020) en de Omgevingsvisie Lelystad 2040 (2021). In deze documenten wordt de nadruk gelegd op natuur als een essentiële pijler voor de verdere ontwikkeling van de stad.
In lijn met deze ambitie is de Agenda Natuur (2023) vastgesteld, die bestaat uit een strategie en een programma. Hierin heeft de gemeente haar visie ('hoofdstad van de nieuwe natuur'), uitgangspunten en doelen vastgesteld. De Agenda Natuur vormt de basis van vier programmalijnen. De programmalijn Stadsnatuur heeft als voornaamste doelstelling: 'groenontwerp, inrichting, realisatie en beheer van openbare ruimte zijn gericht op een robuust stedelijk ecosysteem'. De inspanningen binnen deze programmalijn dragen bij aan het behalen van vijf kwalitatieve subdoelen:

- Verbeteren van de kwaliteit van het openbaar groen, zodat het bijdraagt aan het vergroten van de biodiversiteit.
- Minder versnippering van bestaande groenstructuren door knelpunten in het ecosysteem op te lossen en nieuwe knelpunten te voorkomen.
- Lelystad in de top 5 van groenste steden van Nederland.
- Toekomstbestendige groenstructuren met een hogere natuurwaarde.
- Meer beleefbaar groen dat uitnodigt om er gebruik van te maken.

De raad heeft eind 2021 gevraagd om een aanvullende visie groenbeheerplan parken, als opvolger van de beheervisie uit 2015. Parken hebben in toenemende mate een belangrijke functie binnen de stad voor o.a. klimaatadaptatie, biodiversiteit, gezondheid, beweging en ontmoeting. De gemeente heeft er daarom voor gekozen om een integraal plan voor de parken te laten maken: het Parkenplan. Het doel van het Parkenplan is het ontwikkelen van een ambitieus en gedurfd plan dat resulteert in een hoogwaardige, attractieve en toegankelijke openbare ruimte. Een plan dat bijdraagt aan het welzijn van de gemeenschap en tevens de biodiversiteit en klimaatbestendigheid verhoogt. De eerste stap van het Parkenplan is het maken van een Analysedocument. Dit Analysedocument - dat nu voor u ligt - vormt de basis voor het Parkenplan.

Uitgangspunten

Gevraagd is om de volgende parken op te nemen als onderdeel van de opgave:

1. Woldpark
2. Voorhofpark
3. Stadspark
4. Bultpark
5. Kustpark
6. Hondenkop

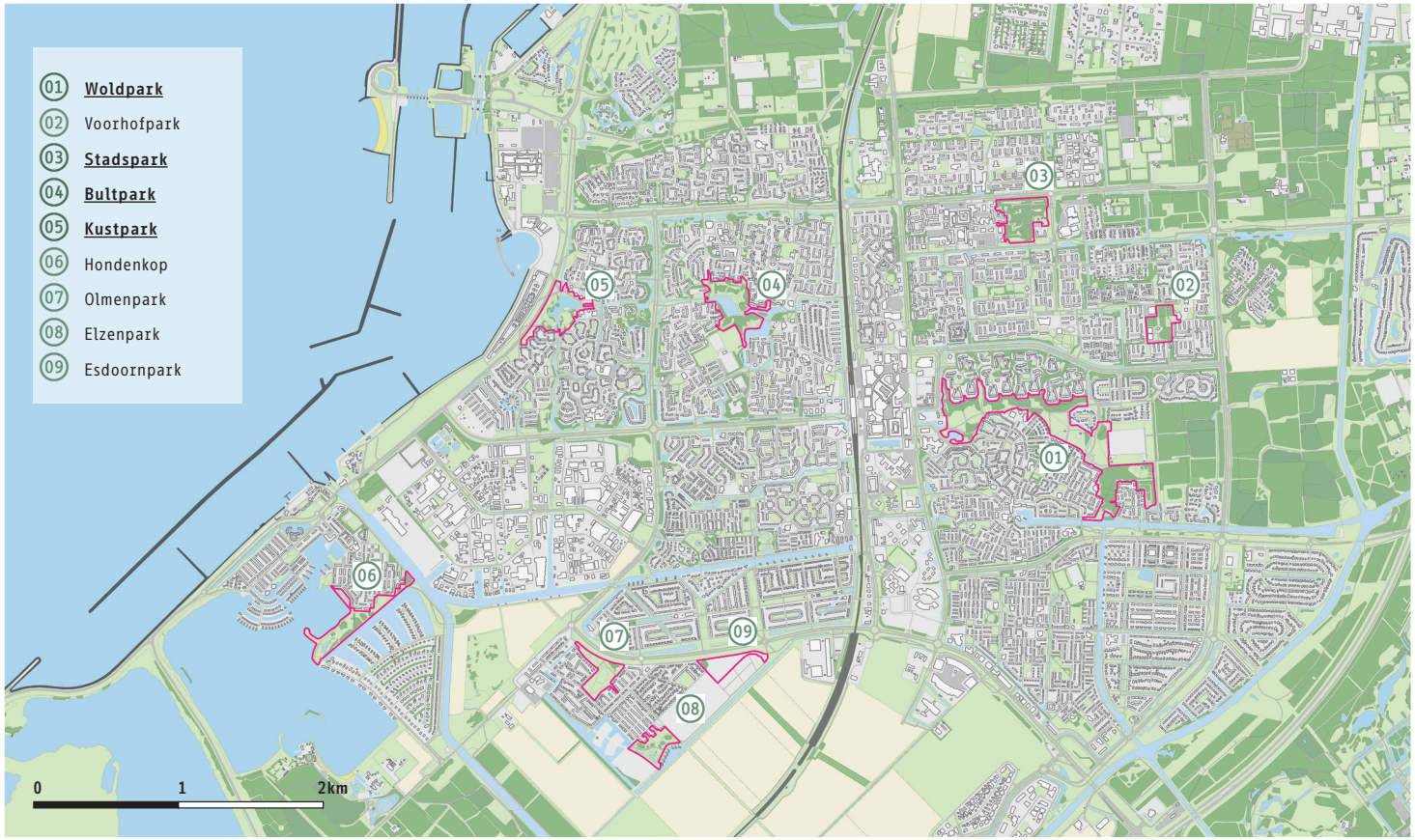
De parken van de Warande

7. Olmenpark
8. Elzenpark
9. Esdoornpark

Daarbij wordt het Woldpark gezien als een prioriteitspark dat fungeert als voorbeeld voor de implementatie van het plan.

Voor het maken van het Parkenplan zijn de volgende uitgangspunten geformuleerd:

- **Aantrekkelijkheid en karakter:** De parken zijn door hun inrichting aantrekkelijk voor hun gebruikers en dus van grote betekenis voor Lelystad. Ieder park heeft een eigen karakter, waardoor de positie wordt versterkt.
- **Klimaatbestendigheid:** De parken moeten bestand zijn tegen klimaatverandering, met aandacht voor waterbeheer en het tegengaan van hittestress.
- **Biodiversiteit:** De parken moeten natuurwaarde toevoegen en de biodiversiteit versterken.
- **Gebruikswaarde/ recreatieve waarde:** Aspecten zoals sport en ontspanning, gezondheid, mobiliteit, veiligheid en sociale cohesie zorgen voor een positieve ervaring van bezoekers.
- **Groenblauw raamwerk:** Het Parkenplan sluit aan op het groenblauw raamwerk en de bijbehorende functie van de parken op stad-, buurt- of wijkniveau.

Huidige situatie met aanduiding van de verschillende parken

Er zijn vaak geen goede aansluitingen van de omgeving op de parken

Er is weinig diversiteit in beplanting en natuurtypen

De parken zijn niet herkenbaar maar onderdeel van de doorlopende groenstructuur

Er zijn weinig plekken met veel gebruiks- of verblijfswaarde

Proces en leeswijzer

Dit Analysedocument is gemaakt door Strootman Landschapsarchitecten met bijdragen van OAK consultants. We hebben daarbij nauw samengewerkt met de gemeente. Zo is bijvoorbeeld het project gestart met een gezamenlijke fietsexcursie langs de parken en zijn er twee Denktank-bijeenkomsten georganiseerd. Tijdens deze Denktank-bijeenkomsten heeft het gemeentelijke kernteam samen met andere specialisten van de gemeente en diverse stakeholders belangrijke (en inhoudelijke) input geleverd voor het proces. In de Denktank-bijeenkomsten stond het benoemen van kwaliteiten, knelpunten, kansen en potenties centraal. Vervolgens is er gebrainstormd over ideeën die de gebruiks- en belevingswaarde van de belangrijkste parken (Woldpark, Stadspark, Bultpark en Kustpark) zouden kunnen verbeteren. Ook hebben we een online digitaal prikbord gestart: 'Parkenpraat. Dit digitale prikbord is breed gedeeld en maakte het voor iedereen mogelijk om door het beantwoorden van vragen zijn of haar ideeën en wensen om de parken beter en mooier te maken te delen.

Het Analysedocument omvat inhoudelijke bevindingen en ambities. De uitwerking van het Parkenplan vindt plaats in het vervolg. Een eigen uitgebreider participatieproces op parkniveau zal een belangrijk onderdeel zijn van dergelijk ontwerpproces.

Dit Analysedocument is het eerste onderdeel van het Parkenplan. Het Analysedocument is bedoeld om een beeld te schetsen van de huidige situatie en de belangrijke opgaven van de parken en hun relatie met landschappelijke en stedelijke structuren. Het vervolg van het Analysedocument is een uitwerking in een Parkenplan met een visie en maatregelen. De opbouw van dit rapport is gebaseerd op het onderscheid in schaalniveaus tussen stads- en parkniveau. In het volgende hoofdstuk wordt er gestart met een analyse van het parkensysteem op stadsniveau. Hierbij gaat het om de ambities, (potentiële) betekenis en identiteit van de parken als onderdeel van de totale groenstructuur van Lelystad. Deze analyse heeft geresulteerd in een integrale benadering van de parken als onderdeel van een samenhangend parksysteem. Op basis van de bestaande situatie en de plek en betekenis in het totale parksysteem zijn voor deze analyse conclusies en aanbevelingen geformuleerd.

In de volgende stap - het Parkenplan - zal worden ingegaan op de manier waarop de opgaven voor de parken een plek krijgen en hoe de kwaliteit van de parken kan worden versterkt tot een kwalitatief hoogwaardig en toekomstgericht parksysteem. Daarbij is er ook aandacht voor de financierings- en uitvoeringsstrategie op hoofdlijnen. Op basis van dat Parkenplan kunnen nadere uitwerkingen per park worden gemaakt.

Denktank 1 (8-10-2024)

Parkenpraat (26-11-2024)

Denktank 2 (26-11-2024)

Fietsexcursie (20-08-2024)

02
ANALYSE

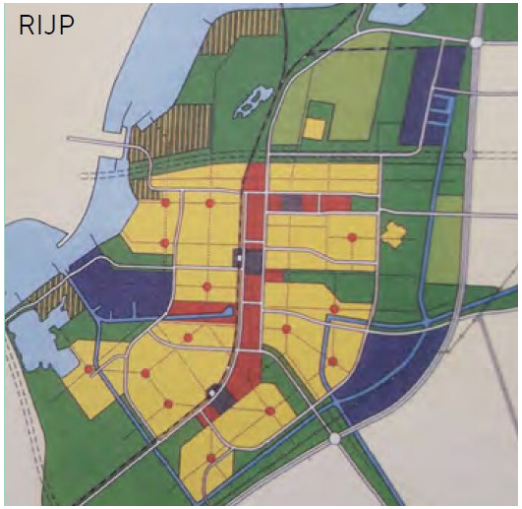
2.1 Groenstructuur

De relatief jonge ontstaansgeschiedenis en ontwikkeling op basis van een integraal plan voor de totale stad, maken Lelystad bijzonder. Onderdeel van het integrale plan is een ruime en waardevolle groenstructuur. Het ontwerp van de functionalistische polderstad Lelystad door de Rijksdienst IJsselmeerpolder (RIJP) onder invloed van Van Eesteren, bestaat uit een stedelijke structuur met vijf woonwijken die van elkaar worden gescheiden door hoofdwegen in de vorm van ruim opgezette dreven. De rand van de stad wordt gevormd door bos- en recreatiegebieden. Deze zijn verbonden met de hoofdgroenstructuur van de stad. Het is dan ook logisch dat het typerende resultaat van het gelijktijdig ontwerpen van stad en landschap in de Omgevingsvisie wordt gezien als een belangrijk onderdeel van het DNA van Lelystad. Stad en landschap zijn verweven is als een ruimtelijk hoofdprincipe in de omgevingsvisie opgenomen.

In hoofdlijnen kunnen de volgende hoofdtypen van de groenstructuur worden onderscheiden (zie afbeelding):

- Natuurgebieden met veel rietland en moeras
- Natuurgebieden met veel bos
- Recreatiegebieden met veel bos
- De dreven
- Overige groenstructuur met de parken

De natuur en het groen zijn op de rijke bodem in de afgelopen zeventig jaar hard gegroeid en geven Lelystad unieke kwaliteiten en potenties.

Structuurplan Lelystad 1978
(bron: RIJP, 1980)

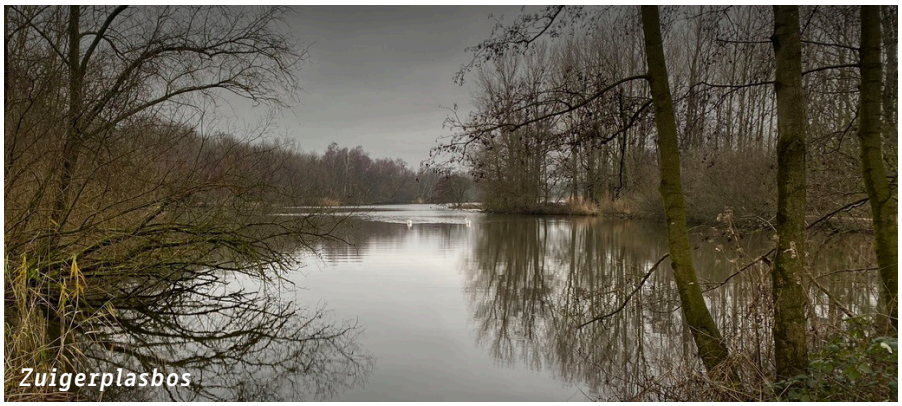
Ruimtelijk hoofdprincipe: stad en landschap zijn verweven
(bron: Omgevingsvisie Lelystad 2040, 2021)

Oostvaardersplassen

Gelderse Hout

Zuigerplasbos

01 Woldpark
02 Voorhofpark
03 Stadspark
04 Bultpark
05 Kustpark
06 Hondenkop
07 Olmenpark
08 Elzenpark
09 Esdoornpark
Natuurgebieden met veel rietland en moeras
Natuurgebieden met veel bos
Recreatiegebieden met veel bos
Overige groenstructuur met de parken
Houtribbos
Visvijverbos
Zuigerplasbos
Overijsselse Hout
Gelderse Hout
Verbindingszone Lage Vaart
Natuurpark Lelystad
Oostvaardersplassen
Hollandse Hout
Burchtkamp
Larserbos
N
0
1
2km

2.2 De parken van Lelystad

‘Park’ is een breed begrip. Kijk in Lelystad bijvoorbeeld maar eens naar de enorme verschillen tussen Nationaal Park Nieuw Land (Oostvaardersplassen), Natuurpark Lelystad, het Woldpark en het Zilverpark. De Lelystadse parken zijn heel bijzonder omdat ze relatief jong zijn en feitelijk verbijzonderingen van een veel groter groensysteem, waarvan ze deel uitmaken. Het zijn dus geen klassieke stadsparken zoals het Vondelpark in Amsterdam. De situatie in Lelystad is meer vergelijkbaar met het ‘metropolitan park system’ van Greater Boston, eind 19e eeuw ontworpen door de bekende Amerikaanse landschapsarchitect Frederick Law Olmsted Sr. Toch hebben de Lelystadse parken ook veel overeenkomsten met de oorspronkelijke opzet en betekenis van stadsparken. Het recreatieve en gezonde gebruik, het menselijke contact met gecultiveerde/gestuurde natuur en het openbare karakter zijn belangrijke eigenschappen van parken die als schaal- en tijdloos kunnen worden beschouwd en daarom van grote waarde voor de toekomst en dus voor het Parkenplan zijn.

Algemene kenmerken van de klassieke stadsparken (voorbeeld Vondelpark):

Besloten rand van bebouwing en groen met een open middengebied

Doorgaande rondgang wordt gebruikt als hoofdroute

Duidelijke entrees

Ruimtelijke variatie en zichtlijnen geaccentueerd door opgaand groen

Organisch vormgegeven waterpartijen

Organisch vormgegeven paden

Net als in de klassieke stadsparken zijn ook in de parken van Lelystad bos, boomgroepen, solitairen, heesters, weides (grasvelden), water en fiets- en wandelpaden de belangrijkste ingrediënten van het ontwerp. Het Bultpark en het Woldpark hebben nog het meest de kenmerken van een klassiek stadspark. Veel van de overige algemene kenmerken ontbreken vaak of zijn niet duidelijk aanwezig. Zoals in het vorige hoofdstuk al duidelijk werd, worden de parken slecht en eenzijdig gebruikt. Vooral de ruime stedenbouwkundige opzet met veel groen zorgt voor een sterk afwijkende context ten opzichte van bekende en succesvolle stadsparken. Daarnaast hebben de parken geen duidelijke randen en entrees. De parken zijn veelal onderdeel van de doorlopende groenstructuur. In de vorige paragraaf is aangegeven dat de inrichting, het programma en de kwaliteit blijkbaar weinig uitnodigend zijn en niet stimuleren om vaker en langer in de parken te verblijven.

Omdat de parken vaak niet duidelijk herkenbaar zijn roept het ook de vraag op waarom alleen de gevraagde negen parken het vertrekpunt vormen van de opgave voor het Parkenplan (zie afbeelding).

Sommige parken in Lelystad hebben betekenis voor alle inwoners, andere vooral voor wijkbewoners. We onderscheiden voor de betekenis van de Lelystadse parken de volgende indeling:

- Stadspark: gebruikt door alle inwoners en bezoekers van de stad of stadsdeel
- Wijkpark: vooral gebruikt door de bewoners van de aangrenzende wijk(en) van het park
- Buurtpark: vooral gebruikt door de bewoners van de aangrenzende buurt van het park

Het gaat daarbij overigens niet over de omvang van de parken. Een wijkpark kan groter zijn dan een stadspark.

Op basis hiervan zijn de negen parken als volgt te typeren:
(Potentiële) stadsparken:

- Woldpark
- Bultpark
- Stadspark
- Kustpark

Wijkparken:

- Voorhofpark
- Hondenkop
- Parken van de Warande: Olmenpark, Elzenpark en Esdoornpark

Omdat de nadruk van het Parkenplan ligt op de parken met betekenis op stads- en wijk niveau worden de buurtparken in dit plan verder buiten beschouwing gelaten.

Hiërarchie van parken

(Potentieel) stadspark
betekenis voor alle bewoners en bezoekers van de stad

Wijkpark
vooral betekenis voor de wijk

N

0 1 2km

2.3 Parksysteem

Zoals eerder aangegeven zijn veel van de parken in Lelystad niet duidelijk begrensd maar vaak veel meer een onderdeel van een aaneengesloten parksysteem. Daar zal in het Parkenplan dus ook een belangrijk accent op liggen.

De parken hebben niet alleen betekenis voor recreatief gebruik door de inwoners maar ook voor tal van andere maatschappelijke doelen. De handreiking Groen en gezond leven in de stad, netwerken met meer ruimte voor natuur bewegen en ontmoeten, van het Rijksprogramma Mooi.nl, geeft een mooi overzicht van verschillende waarden van samenhangende groenblauwe netwerken in stedelijke gebieden, waar we hier graag op aansluiten (zie afbeelding). Het gaat daarbij om het parkensysteem als een:

- Klimaatadaptief netwerk
- Gezond netwerk
- Sociaal netwerk
- Herkenbaar netwerk
- Zacht mobiliteitsnetwerk
- Ecologisch netwerk

Het fietsnetwerk is gekoppeld aan de groenstructuur

Parken zijn onderdeel van het groenblauwe netwerk

Groenblauw netwerk als integrale benadering voor verschillende doelstellingen
(bron: programma Mooi.nl)

Groenblauw netwerk
Parksysteem
Dreven
Water
N
0
1
2km

Naast het parksysteem kan de structuur van de dreven worden gezien als belangrijk onderdeel van het groenblauwe netwerk. Veel gemeenten zijn op zoek naar de mogelijkheden voor het ontwikkelen van een dergelijk groenblauw netwerk. Dat blijkt in de praktijk moeilijk. Als gevolg van de bijzondere stadsplanning en ontwikkeling van Lelystad ligt de basis er hier echter al. Dat is vrij uniek, enorm waardevol en verdient alle waardering, bescherming en ontwikkeling.

Gezien het belang van de parken in Lelystad als onderdeel van het parksysteem en het hoofdprincipe ‘Stad en landschap zijn verweven’ uit de omgevingsvisie, moet in het Parkenplan de nadruk liggen op een systeembenadering.. We beschouwen de groenstructuur daarbij als het ‘groene goud’ dat vanuit het landschap doorloopt tot ver in de verschillende wijken. Een ambitieuze kwaliteitsimpuls van dit groenblauwe netwerk kan sterk bijdragen aan de profilering van Lelystad als een aantrekkelijk hoofd- en woonstad van de nieuwe natuur. Meer contrast door het verdichten van bestaand stedelijk gebied, zal naar verwachting bijdragen aan een nog betere waardering en gebruik van het parksysteem.

Er zijn veel hoogteverschillen in de parken en bij de bruggen over de dreven (Bron: AHN)

2.4 Deelgebieden van het parksysteem

Op basis van de onderscheidende (toekomstige) stedenbouwkundige context en bestaande karakteristieken onderscheiden we verschillende deelgebieden van het parksysteem, waarvan de vier parken (Woldpark, Stadspark, Bultpark en Kustpark) onderdeel zijn. Dit onderscheid sluit aan bij de verschillende gebiedstypen van Lelystad conform de Kwaliteitscatalogus Lelystad (juli 2023), als basis voor toekomstige ontwikkelingen (zie afbeelding op pag. 24). Het spoor en de daaraan gekoppelde Centrum- Campuszone vormen een scheiding tussen het Westelijk en Oostelijk parksysteem.

Het Oostelijk parksysteem

Het Oostelijk parksysteem wordt getypeerd door de aanwezigheid van veel bos. Het sluit aan op de westelijke en noordelijke bossen aan de rand van de stad. Het Woldpark en Stadspark zijn ‘hotspots’ en representatieve entreegebieden van dit parksysteem. Voor de herkenbaarheid en oriëntatie is het van belang dat er daarom bij Lelycentre, voor het Stadspark, en bij het Stadshart, voor het Woldpark, goede aansluitingen en entrees worden gemaakt. De bossfeer moet direct bij de entrees beleefbaar zijn. Bezoekers moeten kunnen verwachten of weten dat het bos aaneengesloten doorloopt naar de rand van de stad en de bekende en goed bezochte bos- en natuurgebieden: het Overijsselse Hout, het Gelderse Hout, Natuurpark Lelystad en Zuigerplasbos.

Het Westelijk parksysteem

In het Westelijk parksysteem is de aanwezigheid van veel water en openheid typerend. Water is als een doorlopende structuur opgenomen langs en door de Woonerfwijken. Het Bultpark en Kustpark zijn onderdeel van deze structuur. Net zoals het Stadspark en Woldpark zijn dit de ‘hotspots’ en representatieve entreegebieden van het Westelijk parksysteem. Het Bultpark zou een betere aansluiting en entree moeten krijgen nabij de Centrum- Campuszone. Bij het Kustpark kan er aan de Houtribweg een entree komen die er tevens zorgt voor een betere overgang naar de Stedelijke Kustzone.

Locatie hoofdentree van het Oostelijk parksysteem bij het Woldpark

Locatie hoofdentree van het Westelijk parksysteem bij het Kustpark

Het Zuidelijk parksysteem

Zuiderhage is een grote landschappelijke en stedenbouwkundige ontwikkeling, gepland tussen de stedelijke bebouwing in het zuiden van de gemeente en de natuurgebieden Oostvaardersplassen en Hollandse Hout. Het ambitieuze plan voor dit nieuwe stadsdeel voor ruim 25.000 nieuwe inwoners is gebaseerd op een vergaande integrale benadering van natuur en wonen. Het gebiedsconcept van de mastervisie bestaat uit een ruim opgezette groenblauwe hoofdstructuur met daarin compacte buurtschappen. Deze natuurlijke groenstructuur is het derde (toekomstige) deelgebied van het parksysteem.

Verbinding tussen de deelgebieden

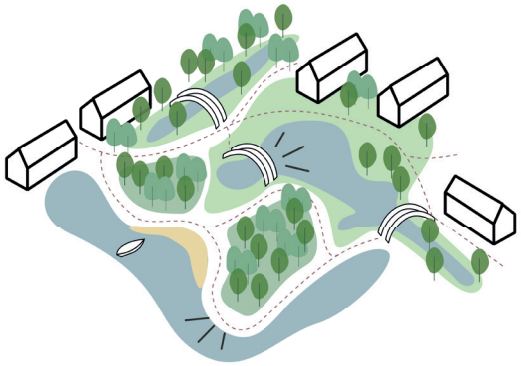
Hoewel de deelgebieden een eigen sfeer en karakteristiek hebben, is het belangrijk om in het Parkenplan te onderzoeken hoe ze onderling zo goed mogelijk verbonden kunnen worden. Hierbij gaat het om ecologische verbindingen en om functionele verbindingen tussen het Oostelijke en Westelijke parksysteem. De Centrum-Campuszone zou daar met een eigen groenstructuur van aan elkaar gekoppelde groene plekken een belangrijke rol in kunnen spelen. Met het stadshart - waar ook wordt gewerkt aan een flinke vergroeningsopgave - als belangrijk 'knooppunt' in het fietsnetwerk.

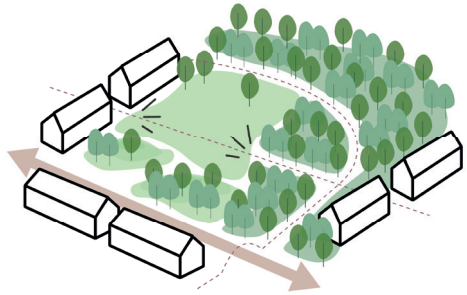
Een brug bij de spoorzone

Een tunnel bij de spoorzone

In het Westelijk parksysteem is water kenmerkend

In het Oostelijk parksysteem is bos kenmerkend

Bultpark

Woldpark

Kustpark

Stadspark

2.5 Gebruik, inrichting en waardering

In 2019 is er onderzoek gedaan naar de groenbeleving In Lelystad (Tabellenboek groenbeleving 2019). Uit dit onderzoek komt het volgende naar voren over het gebruik en de waardering van de parken:

- Het Woldpark en Bultpark worden het best bezocht. Maar dan nog komt een groot aantal mensen (ca 58%) er (bijna) nooit.
- Het Kustpark en Voorhofpark worden het slechts bezocht. Ca. 78% komt er (bijna) nooit.
- De parken worden voornamelijk gebruikt als onderdeel van een doorgaande fiets- en wandelroute naar een andere bestemming.
- Wandelen door het park en de hond uitlaten zijn de andere belangrijkste redenen om de parken te bezoeken.
- De parken worden weinig bezocht voor ander gebruik (ontspanning, ontmoeting, spelen, sporten en groenbeleving). Het Bultpark scoort relatief het best m.b.t. ander gebruik.

Dit onderzoek is inmiddels wat verouderd. Het is bekend dat het gebruik en de waardering van parken tijdens en na de coronacrisis is toegenomen.

Meer recent is de Inwonerspeiling Groene stad (januari 2023) gedaan. Voor dit onderzoek is er aan 1194 inwoners gevraagd welke natuurgebieden of parken ze waardevol vinden; waarom ze deze waardevol vinden; welke ze hebben bezocht en waarom. Op basis van dat onderzoek kunnen de volgende aanvullende conclusies worden getrokken:

- De grote natuur- en bosgebieden (Natuurpark, Zuigerplasbos, Oostvaardersplassen, Gelderse Hout) rondom de stad worden gezien als meer waardevol dan het Bultpark en Woldpark. Het Natuurpark wordt het meest waardevol gevonden. De redenen voor deze hogere waardering zijn de betere recreatiemogelijkheden in de vorm van wandelen (30%), fietsen (12%), sporten (3%), spelen (1%) en andere (10%). Het ontmoeten van andere mensen wordt maar weinig genoemd (1%).
- De belangrijkste redenen om een natuur- of parkgebied te bezoeken zijn: om te wandelen (86%), om te ontspannen (78%), om van het groen te genieten (74%) of om er gewoon even uit te zijn (71%).

Weergave waardevolle natuurgebieden en parken (bron: Groene Stad, Inwonerspeiling, januari 2023)

Ook onze fietsexcursie(s) in de parken, de Denktank-bijeenkomsten en de resultaten van het digitale prikbord ‘Parkenpraat’ geven een goed beeld van het huidige gebruik en waardering. Op basis daarvan kunnen aanvullend en aansluitend op bovengenoemde conclusies de volgende algemene opvallende punten worden benoemd:

Gebruik en recreatief netwerk

- Kinderen spelen vaak niet in de parken maar op in de buurt gelegen speelplekken of schoolpleinen. De speelplekken liggen vaak buiten de parken.
- Er liggen veel scholen aan de parken, die vaak geen goede ruimtelijke en functionele relatie hebben met de parken.
- In de parken bevinden zich regelmatig monofunctionele afgescheiden functies van een aanzienlijke omvang zoals bijvoorbeeld kinderboerderijen, hondentrainingsvelden en paardenweitjes.
- Momenteel is er weinig programma in de parken. Er is behoefte aan meer (mobiele) horecavoorzieningen, activiteiten en evenementen voor verschillende doelgroepen.
- De parken zijn vaak gekoppeld aan het fietsnetwerk dat is gescheiden van het autoverkeer op de dreven. Dit zorgt voor typerende hoogteverschillen ter plaatse van de bruggen over de dreven.
- Het wandelnetwerk heeft regelmatig onlogische of slecht onderhouden aansluitingen en overgangen. In combinatie met de hoogteverschillen zorgt dat voor een slechte en/of onaantrekkelijke toegankelijkheid voor gebruikers van rolstoelen, rollators en scootmobielen.
- Het Stadshart en Lelycentre missen een goede verbinding met de parken, door o.a. het ontbreken van duidelijke parkgrenzen en entrees.
- De parken zijn niet goed herkenbaar en worden veelal beschouwd als onderdeel van het groene netwerk.
- Er zijn geen duidelijke parkgrenzen en entrees.

Inrichting en beheer

- Er is veel gesloten, opgaand en uniform groen. Dit zorgt voor (een gevoel van) onveiligheid en een slechte oriëntatie. Het verbeteren van de sociale veiligheid is een uitdaging.
- In het ontwerp van de parken komen vaak hoogteverschillen voor in de vorm van in het ontwerp opgenomen heuvels.
- Er is weinig diversiteit in beplanting en natuurtypen. Er is veel gras; er zijn veel brandnetels, bramen en riet en er zijn

De parken worden veel gebruikt om doorheen te fietsen

Kinderen spelen vaak op naastgelegen speelplekken en niet in de parken

Er zijn geen duidelijke parkgrenzen en entrees

weinig bloemen. Ook het bomenbestand is onderhevig aan ziekte en uitval door ouderdom.
- Het meubilair, de bruggen en verhardingen zijn vaak sleets en/of verouderd.
- Er zijn weinig afvalbakken en bij bankjes is regelmatig afval te vinden.

De aanwezigheid van water wordt gewaardeerd om de belevingswaarde, gebruikswaarde en natuurwaarde.

Opgaven voor het Parkenplan

Bovenstaand overzicht van het huidige gebruik, de inrichting en waardering leiden tot de volgende uitgangspunten voor het Parkenplan met een ambitie die uitgaat voor maximale kwaliteit voor **verbinden en verblijven:**

- Vergroten van de betekenis van de parken als onderdeel van het functionele fiets-, wandel, en sportnetwerk.
- Meer diversiteit in het soort groen en in de gebruiksmogelijkheden.
- Aantrekkelijker maken van de parken voor kinderen.
- Betere verbinding tussen scholen en de parken.
- Verbeteren van het fiets- en wandelnetwerk.
- Verminderen van de barrièrewerking van niet-openbare functies in de parken.
- Het sterk verbeteren van gebruiks- en verblijfskwaliteit en meer betekenis van de parken als ontmoetingsplek.
- Gevarieerde/bloemrijke natuur en biodiversiteit om van te genieten en te leren. Samenhangend op alle schaalniveaus en aaneengesloten: van tuin, straat, buurtgroen, de hoofdgroenstructuur met parken, bossen en recreatiegebieden aan de stadsrand tot en met het omliggende landschap.
- Inrichting en beheer met kwaliteit die zorgt voor herkenbaarheid, veiligheid en inclusiviteit. Toegankelijk en aantrekkelijk voor alle Lelystedelingen.
- Ontwerpen van duidelijke entrees.
- Vernieuwen van meubilair, bruggen en paden.
- Verbeteren van de oriëntatiemogelijkheden en het gevoel van veiligheid.
- Verbeteren van het beheer en onderhoud.
- Gebruik maken van hoogteverschillen als specifiek kenmerk.

Gesloten groen zorgt voor (gevoel van) onveiligheid en slechte oriëntatie

Het meubilair is vaak sleets en/of verouderd

De veelheid van elementen zijn vaak niet in stijl op elkaar afgestemd

2.6 Verbinden en verblijven voor mens en dier

Mens en dier staan centraal in de toekomstige ontwikkeling van het parksysteem. Dit gegeven vormt het startpunt en kader voor het Parkenplan. Bij de inrichting en het gebruik van de parken zal veel aandacht zijn voor het creëren van natuurwaarden en natuurbeleving. Bijvoorbeeld door vaak te kiezen voor ecologisch waardevolle beplanting, natuurlijk materiaalgebruik voor meubilair en verharding, en natuurgerelateerd programma. Dit zorgt voor herkenbare samenhangende identiteit van het parksysteem en een belangrijke bijdrage aan de ambitie van Lelystad als Hoofdstad van de Nieuwe Natuur. Daarnaast sluit het goed aan bij de typering en waardering die er is voor de natuurgebieden aan de rand van stad (Natuurpark, Zuigerplasbos, Oostvaardersplassen, Gelderse Hout).

Maatregelen voor de transformatie van de parken en het groenblauwe netwerk moeten gericht worden op het creëren van goede leefgebieden voor een aantal soorten (amfibieën, reptielen, zoogdieren, vissen, vogels en insecten). Het parksysteem vormt een aaneengesloten ecologische structuur vanuit de stad naar de omliggende landschap en vice versa.

Mooie natuur om van te genieten

Natuur om te onderzoeken en te ontdekken

Natuur om in te wandelen en fietsen

Natuur om in te spelen

Het parksysteem moet worden geoptimaliseerd als een gezond en aantrekkelijk leefgebied voor de natuur en de Lelystedeling, gericht op verbinden en verblijven:

- Natuur om van te genieten
- Natuur om in te bewegen
- Natuur om te onderzoeken en te ontdekken
- Natuur om in te spelen
- Natuur om elkaar te ontmoeten

Hierbij is er geen sprake van hiërarchie maar synergie tussen mens en natuur. Hiervan zijn nu al voorbeelden te vinden. Zo heeft de heemtuin in het Stadspark als doel om de bezoekers te laten genieten van de soortenrijkdom van de inheemse flora. Er is een rijkdom aan vegetatie en er zijn diverse voorzieningen voor de fauna. Daarnaast heeft de tuin een belangrijke sociale betekenis. De Spettertuin bij het Woldpark is een ander voorbeeld. De natuurlijke inrichting van deze plek draagt bij aan zowel speelkwaliteit als biodiversiteit.

Vanuit ecologisch oogpunt zou het beheer van het parksysteem, met uitzondering van enkele bijzondere plekken, zoveel mogelijk extensief moeten worden. Naar verwachting zullen grote oppervlaktes openbaar groen daarmee ook een stuk goedkoper beheerd kunnen worden. Daarnaast zou het mooi zijn om scholen, bewoners, vrijwilligers, natuurorganisaties, verenigingen, etcetera te betrekken bij het beheer, zoals bijvoorbeeld nu al gebeurt in het Bultpark door de Stichting Bultparkcomité.

Heemtuin, Stadspark

Spettertuin, nabij het Woldpark

Leefpark ‘Bij de Ooievaar’ als onderdeel van het parksysteem

2.7 Gezond en sociaal parksysteem

Basiskwaliteit en inclusiviteit

Het is bekend en bewezen dat ‘groen’ een belangrijke bijdrage levert aan de gezondheid van mensen. Daarom is het belangrijk dat het parksysteem voor alle Lelystedelingen voldoende basiskwaliteit heeft en aantrekkelijk en goed toegankelijk is. Dit zijn daarvoor de voorwaarden:

- Meubilair en inrichting zijn schoon, heel en veilig. Zo staan er bijvoorbeeld op logische plekken afvalbakken die regelmatig worden geleegd en wordt zoveel mogelijk voorkomen dat er afval te vinden is.
- De toegankelijkheid is goed op orde voor iedereen. Hellingbanen, breedtes van paden, materialisering en hoogteverschillen voldoen aan de daarvoor gestelde normen en eisen.
- Er wordt gezorgd voor een goede oriëntatie. Niet alleen door voorzieningen zoals bewegwijzering maar ook door voldoende zicht en de logica van de padenstructuur en aansluitingen.
- Het is veilig. Waar nodig is er voldoende verlichting en onoverzichtelijke situaties bij intensief gebruikte routes worden zoveel mogelijk voorkomen.

Sport en bewegen

Zoals eerder benoemd worden de parken nu intensief gebruikt door fietsers als onderdeel van de route naar een andere bestemming en wordt er ook veel gewandeld. Inrichting, ontwerp en beheer worden er de komende jaren op gericht om deze activiteiten zo goed mogelijk te faciliteren. Daarvoor zijn diverse aanpassingen nodig. In het Parkenplan zullen voorstellen worden opgenomen voor het invullen van ontbrekende schakels in de netwerken. Het recreatieve netwerk moet veel mogelijkheden bieden voor het maken van verschillende aan elkaar verbonden rondjes en lusjes. Een goed op de omgeving aangesloten netwerk met veel keuzemogelijkheden in routes en afstanden zal het netwerk extra aantrekkelijk maken voor een brede doelgroep. Zo maken sommige Lelystedelingen nu al regelmatig het zogenaamde ‘rondje Lelystad’, een route van ongeveer 30 km rondom Lelystad langs de verschillende landschappen en bos- en recreatiegebieden. Door de aan en in het parksysteem gelegen sportfaciliteiten en functies goed te koppelen aan dit netwerk zal het gebruik van de fiets naar deze bestemmingen worden gestimuleerd.

Naast fietsen en wandelen zal het Parkenplan er ook op zijn gericht mensen op andere manieren te activeren.

Sporten en bewegen in het park (Bultpark).

Sporten en bewegen in het park (Woldpark).

Educatie en ontmoeten

Openbaarheid, diverse gebruiksmogelijkheden, educatie, betrokkenheid van bewoners en groepen, horeca, een stadstrand en een heemtuin zijn allemaal aspecten en voorbeelden van de wijze waarop een goed parksysteem in combinatie met een betrokken gemeente, bewoners en ondernemers sociale activiteiten en ontmoeting kan activeren en faciliteren. Maar bovenal moeten er aantrekkelijke plekken zijn voor meer toevallige ontmoetingen.

Ruimte, openbaarheid en collectiviteit

Zoals eerder beschreven zijn parken ontworpen vanuit het ideaal om voor iedereen in de stad gezonde en aantrekkelijke groengebieden te maken om te recreëren en te ontmoeten. Het is echter niet vanzelfsprekend dat dit door iedereen zo wordt gezien. Daarom is het belangrijk om het belang van het parksysteem goed te verankeren in beleid en het collectieve bewustzijn. Dit betekent bijvoorbeeld:

- Begrenzen en beschermen.
- Geen grote, dominante en/of geprivatiseerde monofunctionele functies en gebieden in het parksysteem.

Vaak hebben scholen geen goede aansluiting op de parken (Woldpark)

Een omheind trapveldje (Kustpark)

2.8 Natuurlijk parksysteem

Water & Bodem

Lelystad heeft een uniek DNA, gevormd door voedselrijke kleigronden en hoge waterstanden die herinneren aan de voormalige Zuiderzeebodem en de inpoldering. Deze gronden komen veel voor in ons laagland, maar zijn doorgaans bestemd voor agrarisch gebruik. Dat er in Lelystad natuurgebieden zijn op deze bodems maakt dit landschap uniek. De voedselrijke gronden bevorderen een snelle vegetatieontwikkeling, wat zichtbaar is in de bossen rondom Lelystad. Deze groeien aanzienlijk sneller dan de bossen op bijvoorbeeld de Veluwe, waar de bodem armer is aan voedingsstoffen.

De natuur van Lelystad

De natuur van Lelystad kan worden gekarakteriseerd als een delta en overgangsgebied. Dit komt tot uiting in een gradiënt van oost naar west, waar bosgebieden geleidelijk overgaan in waterrijke zones. De bosrijke gebieden in het oosten behoren tot de meest biodiverse van Nederland, met een rijke variëteit aan bomen en struiken, terwijl de verschillende waterpartijen elk hun eigen unieke biotoop vormen. Tussen het bos en de waterrijke gebieden liggen tal van lagen en overgangen, die essentieel zijn voor de natuur. Juist op deze plekken vinden veel plant- en diersoorten hun thuis. Bovendien doorkruisen vele dierenroutes de stad, omdat parkachtige situaties een grote variëteit aan habitats bieden die voor veel soorten interessant zijn. De verbindingen van water en groen in de stad - de groenblauwe dooradering - zijn van cruciaal belang voor een gezond en goed functionerend ecosysteem.

Om een sterke basiskwaliteit natuur te behouden en te ontwikkelen moet er worden ingezet op een water- en bodemsturende aanpak. Dit betekent dat er wordt gekeken naar het landschap als systeem, en hoe op een groter niveau omstandigheden worden gecreëerd voor bepaalde natuurtypen. Aan de hand van deze abiotische randvoorwaarden willen we natuur initiëren die bij het gebied past en zo automatisch toekomstbestendig en klimaatrobuust is.

In het oosten van Lelystad domineren bosgemeenschappen, met op de hogere delen soorten zoals eik en beuk. In gebieden met hogere waterstanden komen ook soorten zoals wilg en vlier voor. De bosranden, die een mix van struiken, bomen en kruidachtige planten bevatten, vormen de meest biodiverse zones van het bos. Hier komen veel insecten, vogels en kleine zoogdieren voor. Daarnaast bieden grasvelden ruimte voor een rijke kruidengemeenschap, die van groot belang is voor (bestuivende) insecten.

In het westen van Lelystad speelt water een belangrijke ecologische rol: Hier vinden we verschillende soorten kikkers, padden, libellen, vissen en slangen. Waterpartijen zorgen ook voor unieke plantengemeenschappen.

Kamgrasweide met bloemrijk/kruidenrijk grasland

Bos met eik als dominante boomsoort

Bos met wilg als dominante boomsoort

De focus voor het natuurbeheer in Lelystad ligt op de volgende elementen:

- Het versterken van het groenblauwe netwerk binnen en tussen de parken en het omliggende groen.
- Het benutten van de natuurlijke landschapstypen die kenmerkend zijn voor de omgeving, met de nadruk op de gradiënt van bos- naar watergebied. De ecologische waarde ligt vooral in de overgangszones tussen deze gebieden.
- Het verbeteren van de ecologische schakels op parkniveau, om zo het ecosysteem van Lelystad als geheel te versterken.

Boom- en struweelsoorten

Het is van belang om boom- en struweelsoorten te kiezen die bij het landschap horen en succesvol tot ontwikkeling komen en die zijn gebaseerd op het bodemsturende principe. In tabel hiernaast wordt een overzicht gegeven van deze soorten.

Door enkele dominante soorten (die ecologisch zeer waardevol zijn) te kiezen zoals wilg voor de nattere delen en eik voor de drogere delen ontstaat er ook samenhang in de verschijningsvorm van het parksysteem. Dit draagt bij aan de hekenbaarheid.

Tabel met soorten die van nature voorkomen in het landschapstype van Flevoland (bron: synbiosys)

Typische boomsoorten	**Typische onderbegroeiing/struweel**
Gewone es	Gewone vlier
Gewone esdoorn	Vogelkers
Gladde Iep	Eenstijlige meidoorn
Haagbeuk	Sleedoorn
Beuk	Gelderse roos
Eik	Dauwbraam
Wilg	Hondsroos
Zoete kers	Grote brandnetel

Matig voedselrijke graslanden

Door de voedselrijke omstandigheden van de bodem zijn er mogelijkheden om bijvoorbeeld een kamgrasweide te ontwikkelen. Hierin komen algemene soorten voor zoals boterbloemen, witte en rode klaver, madeliefje, paardenbloem en pinksterbloem. Op plekken waar pioniersconditities worden gecreëerd kunnen soorten zoals witte krodde, echte kamille, vogelmuur, ereprijs en verschillende distelsoorten ontstaan. Deze soorten zullen een voedselbron zijn voor een groot aantal meer algemenere bestuivers. Ook open plekken zijn belangrijk voor bodem-broedende insecten zoals graafbijen. Voor elk park zijn er specifieke maatregelen te nemen die gericht zijn op het versterken van de natuur die past bij het omliggende landschap.

Voorbeeld amfibieënpoel met rijke vegetatie (bron: Permaculturemagazine, Frank Anrijs).

Bloemrijk grasland dat rijk is aan kleine fauna (bron: Cruydt-hoek).

2.9 Klimaatadaptief parksysteem

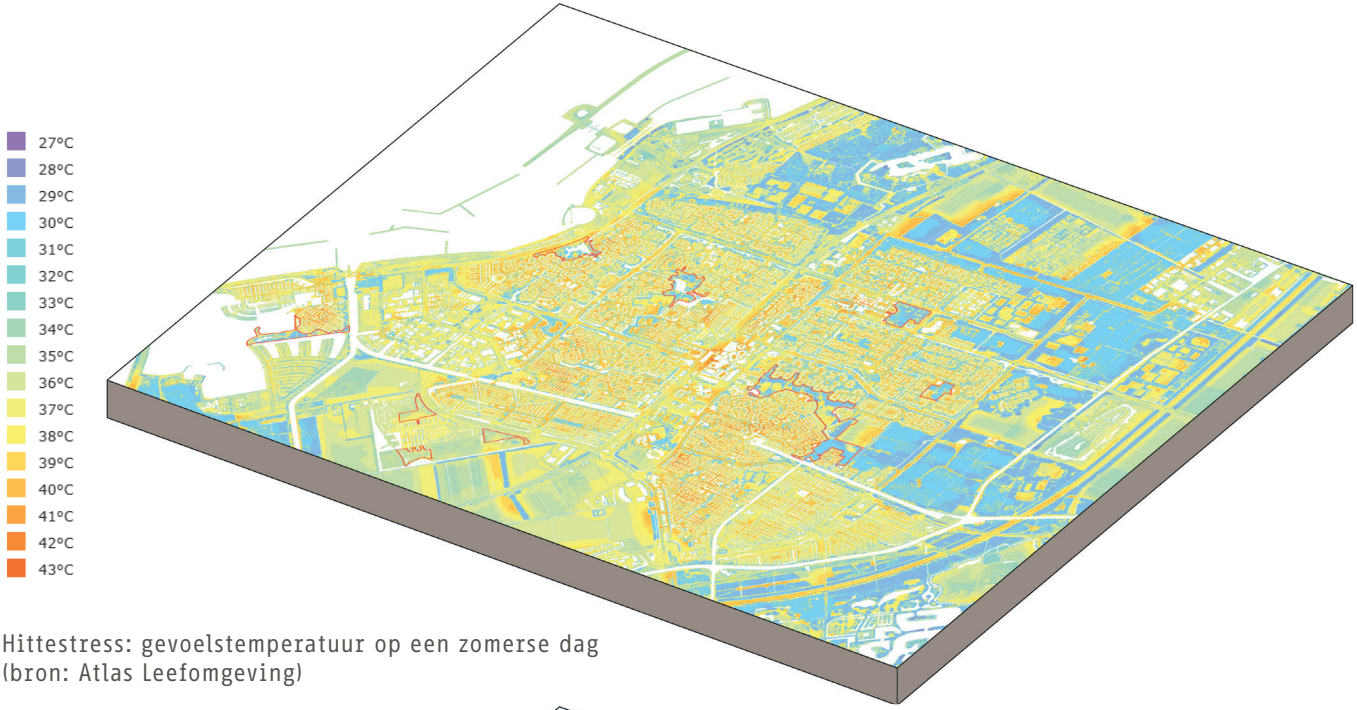
Evenals andere steden staat ook Lelystad voor de opgave van klimaatadaptatie. Het gaat hierbij om het reduceren van hittestress en wateroverlast. Het parksysteem heeft hierin een betekenisvolle rol.

Koel netwerk

Wat duidelijk zichtbaar is op de kaart met hittestress, is dat vooral opgaand groen (bomen en struiken) een sterk verkoelend effect heeft. Door opgaand groen toe te voegen en te ontwerpen als een zoveel mogelijk aaneengesloten systeem, zorgt het parksysteem voor een koel netwerk in de stad. Tevens sluit dit goed aan bij het optimaliseren van het ecologische netwerk.

Water bergen en vasthouden

Door klimaatverandering worden piekbuien in Lelystad steeds heviger. Daarmee neemt de kans op wateroverlast toe. Het is van belang om meer ruimte te creëren in het parksysteem voor het bergen en vasthouden van water. De kaart toont de wateroverlast bij een piekbui van 70mm gedurende 2 uur met een de kans van 1/100 jaar. Het maakt o.a. de wateroverlast in het Woldpark goed duidelijk. De wateroverlast in het westelijk deel (inclusief het Bultpark en Kustpark) met veel oppervlaktewater is minder groot.

Hittestress: gevoelstemperatuur op een zomerse dag
(bron: Atlas Leefomgeving)

Wateroverlast bij een piekbui van 70mm gedurende 2 uur icm groenstructuur
(bron: Atlas Leefomgeving)

2.10 Het zachte mobiliteitsnetwerk van het parksysteem

Een bijzonder goed ontwikkeld fietsnetwerk

Een goed fiets- en wandelnetwerk (het zachte mobiliteitsnetwerk) is een cruciale laag in het parksysteem. Dat blijkt nu al uit het huidige gebruik van de parken maar wordt met het streven naar een gezonde en duurzame mobiliteitsshift van autogebruik naar meer wandelen en fietsen, alleen maar belangrijker.

Het gescheiden systeem van het fietsnetwerk en het doorgaande autoverkeer van de dreven is typerend voor Lelystad. Naast het voordeel om door het groen, los van het autoverkeer te fietsen, zijn er ook nadelen aan dit systeem. Zoals:

- Het (gevoel van) veiligheid. Zeker als het donker is.
- Een moeilijke oriëntatie.
- Veel hoogteverschillen door het kruisen van de dreven door bruggen.

Een fijnmazig en aantrekkelijk wandelnetwerk

Het wandelnetwerk van het parksysteem moet goed worden verbonden met de aangrenzende wijken. Binnen het parksysteem moet het netwerk worden geoptimaliseerd op basis van logische looplijnen en veel keuzemogelijkheden voor (de lengte van) de routing en parkbeleving (ruimtelijke variatie, zicht, sferen en natuurbeleving). Door een hiërarchie met hoofdwandelpaden, secundaire wandelpaden en struinpaden kan de routing en oriëntatie worden verbeterd en kan er goed worden aangesloten op verschillende voorzieningen en sferen.

Recreatief fietsnetwerk

Functioneel fietsnetwerk

CONCLUSIE

CONCLUSIE

Dit Analysedocument biedt de basis voor het Parkenplan en vormt een belangrijk vertrekpunt voor een aantrekkelijke en toekomstbestendige inrichting van de stedelijke parken. Deze analyse benadrukt de noodzaak om het Parkenplan te ontwikkelen als een ambitieus plan dat resulteert in een hoogwaardige, attractieve en toegankelijke openbare ruimte. De analyse benadrukt dat Lelystad de kans heeft om een gezond leefklimaat te bieden aan zowel mens als dier wanneer de stad de jonge stedelijke en landschappelijke structuur versterkt met een stevig groenblauw netwerk dat stad en landschap verbindt. Het document belicht zowel de unieke mogelijkheden van de Lelystadse parken als de uitdagingen die moeten worden overwonnen om een robuust en samenhangend parksysteem te creëren dat aansluit op de behoeften van bewoners en natuur.

De huidige parken in Lelystad worden gekenmerkt door een gebrek aan herkenbaarheid, te weinig diversiteit in beplanting, gebrek aan verblijfskwaliteiten en ontbrekende verbindingen met de omliggende padenstructuur. Hoewel sommige parken, zoals het Woldpark en Bultpark, goed worden gebruikt, blijft de algehele waardering en gebruikswaarde van de parken achter. Veel inwoners zien de grotere natuurgebieden aan de stadsrand als waardevoller dan de parken in de gemeente. Er ligt een kans om de stedelijke parken aantrekkelijker en functioneler te maken. Om deze uitdagingen aan te pakken, zijn er in het document uitgangspunten en aanbevelingen geformuleerd die bijdragen aan een integrale en ambitieuze aanpak.

Versterking van het groenblauwe netwerk
De parken in Lelystad zijn onderdeel van een grote geheel: het parksysteem. Dit is een aaneengesloten groenblauwe structuur met daarin de parken als verbijzonderde plekken in het netwerk. Het verbinden van parken met elkaar en met omliggende natuurgebieden is essentieel voor zowel ecologische waarde als recreatief gebruik. Dit vereist een systeembenadering waarin water, groen en mobiliteit hand in hand gaan. De parken moeten benaderd worden als een onderdeel van een samenhangend netwerk waarin groene en blauwe structuren worden versterkt.

Verhoging van gebruiks- en belevingswaarde
Momenteel worden de parken voornamelijk gebruikt als doorgaande fiets- of wandelroute. Andere gebruiksvormen, zoals ontspanning, ontmoeting, sporten, en spelen, komen weinig voor. De parken moeten aantrekkelijker worden gemaakt om in te verblijven en voor uiteenlopende activiteiten, zoals ontspanning, sport, spel, en sociale interactie. Dit vraagt om de inrichting van diverse recreatieve functies, zoals wandel- en fietsroutes, speelplekken, en horecavoorzieningen.
Door een gebrek aan onderhoud is het meubilair in de parken vaak sleets en/of verouderd, wat de parken onaantrekkelijk en niet uitnodigend maakt.
Ook uit oogpunt van gezondheid is het belangrijk de parken aantrekkelijk te maken: groen levert immers een belangrijke bijdrage aan de gezondheid (sociale verbinding en beweging) van mensen. Daarom is het belangrijk dat het parksysteem voor alle Lelystedelingen voldoende basiskwaliteit heeft en aantrekkelijk en goed toegankelijk is.

Verbinden van mens en natuur en verhogen van biodiversiteit
Bij de inrichting en het gebruik van de parken zal veel aandacht zijn voor het creëren van natuurwaarden en natuurbeleving. Een kwaliteitsimpuls voor de natuur en biodiversiteit in het parksysteem is van groot belang. Momenteel hebben de parken weinig variatie in beplanting. Er is vooral intensief gemaaid gras, maar een gebrek aan bloemrijke vegetatie en inheemse planten. De vruchtbare kleigronden van Lelystad bieden een uitstekende basis voor een snelle vegetatieontwikkeling en diversiteit van flora. Er is een duidelijke noodzaak om de biodiversiteit te vergroten door het introduceren van bloemrijke graslanden, inheemse planten en diverse boomsoorten. Dit zal zorgen voor een herkenbare samenhangende identiteit van het parksysteem en Lelystad als hoofdstad van de nieuwe natuur.

Klimaatadaptieve parken
Evenals andere steden staat ook Lelystad voor de opgave van klimaatadaptatie. Het gaat hierbij om het reduceren van hittestress en wateroverlast. Het parksysteem heeft hierin een betekenisvolle rol. Door opgaand groen toe te voegen en te ontwerpen als een zoveel mogelijk aaneengesloten systeem, zorgt het parksysteem voor een koel netwerk in de stad. Naast de stijging van hittestress worden piekbuien steeds heviger. Daarmee neemt de kans op wateroverlast toe. Het is van belang om meer ruimte te creëren in het parksysteem voor het bergen en vasthouden van hemelwater.

Herkenbaarheid, identiteit en toegankelijkheid
Elk park heeft een uniek karakter en sfeer die aansluit bij het specifieke deelgebied van het parksysteem. Omdat de parken onderdeel zijn van een doorlopende groenstructuur zonder duidelijke grenzen of entrees, worden ze niet duidelijk herkend als afzonderlijke ruimtes met specifieke functies en kwaliteiten. Duidelijke begrenzingen, markeringen en een familie van elementen kunnen de eigen en unieke identiteit en herkenbaarheid versterken. Naast herkenbaarheid moeten de parken beter bereikbaar worden voor alle inwoners. Dit vraagt om logische wandel- en fietsroutes, duidelijke entrees, en verbeterde bewegwijzering en oriëntatiepunten binnen de parken.

Met deze integrale aanpak kan Lelystad haar ambitie waarmaken om niet alleen een van de groenste steden van Nederland te worden, maar ook een voorbeeld te zijn van hoe stedelijke ontwikkeling hand in hand kan gaan met ecologie en gemeenschapswelzijn. Het Parkenplan zal daarom niet alleen een groenere stad opleveren, maar ook bijdragen aan de kwaliteit van leven voor alle inwoners.

04
VERVOLG

VERVOLG

De parkenanalyse vormt de basis voor de verdere ontwikkeling van het Parkenplan. In de analyse is alle verzamelde informatie van inwoners, organisaties, beleidsmakers en experts verwerkt tot een eerste denkrichting. Op basis van deze analyse wordt voorgesteld om de vier stadsparken gedetailleerd uit te werken: het Woldpark, Stadspark, Bultpark en Kustpark. Deze uitwerking omvat concrete maatregelen met inhoudelijke voorstellen voor inrichting en gebruik en een financiele onderbouwing op hoofdlijnen. Hiermee wordt ingezet op een gerichte kwaliteitsimpuls: het versterken van de gebruikswaarde, de ecologische samenhang en de ruimtelijke identiteit van deze parken als kernonderdelen van het parksysteem. Door de vertaling hiervan naar toepasbare maatregelen wordt het parkenplan concreet en bruikbaar.
Daarnaast is het nodig dat er in het parkenplan richting wordt gegeven aan een aantal algemene kaders voor de wijkparken. Buurtparken worden in deze fase niet meegenomen, omdat zij in andere beleidsmatige processen worden meegenomen. Denk bijvoorbeeld aan de Basiskwaliteit Natuur en het robuust natuurlijk raamwerk welke ook is opgenomen in de Omgevingsvisie.
Gedurende de analysefase zijn parken als potentiële inbreidingslocaties zeer actueel geworden. Er wordt echter geadviseerd om geen inhoudelijke uitspraken te doen over woningbouw binnen het Parkenplan. Dit thema vraagt om een integrale afweging inclusief aanvullend onderzoek naar de wenselijkheid van bebouwing in parken, al dan niet geschikte locaties voor bebouwing. Onderzoek naar potentiële locaties voor woningbouw in parken was geen onderdeel van de initiële opdracht. Hier is tijdens participatiemomenten dan ook niet over gecommuniceerd. De integrale afweging is noodzakelijk om goed onderbouwde keuzes te kunnen maken. Het Parkenplan beoogd hier wel de input voor mee te geven. Een besluit hierover zal op een later moment en in een breder ruimtelijk kader moeten plaatsvinden.
Het advies is om vanuit het parkensysteem te redeneren en het vervolg in te steken op het concreter maken van de uitgangspunten voor de wijkparken, de uitwerking van de vier grote stadsparken en te zorgen dat het parkenplan de input levert voor een nadere integrale afweging voor eventuele inbreidingslocaties. Deze keuze wordt onderbouwd door de conclusies uit de parkenanalyse.
Er ligt straks een richtinggevend document dat zowel inhoudelijke keuzes onderbouwt als helderheid biedt over het proces en de bestuurlijke afwegingen die nodig zijn voor realisatie.

BRONVERMELDING

Bronnen beeldmateriaal

p. 1, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 15, 16, 17, 19, 20, 21, 22, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 32, 33, 34, 37, 38, 42: Eigen archief. Bronnen: Ard Middeldorp, Lisa Peters, Shahaf Strickmann, Karel van Dompseler, 2024.

p. 11: Oostvaardersplassen. Bron: Bio Wetenschap Maatschappij.

p. 11: Zuigerplasbos. Bron: All trails. Via: https://www.alltrails.com/netherlands/flevo-land/lelystad/hiking.

p. 11: Gelderse Hout. Onbekende bron.

p. 11: Structuurplan Lelystad 1978. Bron: RIJP, 1980.

p. 11: Ruimtelijk hoofdprincipe: stad en landschap zijn verweven. Bron: Omgevingsvisie Lelystad 2040, 2021.

p. 13: Vondelpark luchtfoto. Bron: S. Swart. Luchtfoto Amsterdam Vondelpark. Via: https://www.siebeswart.nl/image/I0000isIkUjAg6gE

p. 13: Vondelpark fietsers. Bron: BelVilla. Fietsroutes in Nederland. Via: https://www.belvilla.nl/blog/fietsroutes-nederland/

p. 13: Vondelpark entree. Bron: Monumenten. Via: https://www.monumenten.nl/monument/504766

p. 13: Vondelpark zichtlijn. Bron: Stad + Groen. Perspectief op parken in het hart van de stad. Via: https://www.stad-en-groen.nl/article/39624/perspectief-op-parken-in-het-hart-van-de-stad

p. 13: Vondelpark waterpartij. Bron: Monumenten. Via: https://www.monumenten.nl/monument/504839

p. 13: Vondelpark ontwerp. Bron: Map Lab. Via: https://maplab.online/products/vondel-park

p. 16: Groenblauw netwerk schema. Bron: programma Mooi.nl.

p. 18: Hoogtekaart. Bron: AHN

p. 23: Weergave waardevolle natuurgebieden en parken. Bron: Groene Stad, Inwonerspeiling, januari 2023.

p. 26: Natuureducatie. Bron: Stadsbos Almeerderhout. Via: https://stadsbosalmeerderhout.nl/ontdek-het-almeerderhout/

p. 24. Natuur om in te spelen. Bron: Belevenissenbos. Via: https://belevenissenbos.nl/

p. 28. Sporten en bewegen in het park (Woldpark). Bron: Sportservice Flevoland. Via: https://sportflevo.nl/sport-en-beweegmogelijkheden/

p. 30. Kamgrasweide met bloemrijk/kruidenrijk grasland. Bron: Cruydt Hoeck Via: https://www.cruydthoeck.nl/openbare-ruimte/aanleg-en-beheer/meerjarig-bloemrijk-grasland.

p. 30. Bos met wilg als dominante boomsoort. Bron: Het Flevo-landschap. Via: https://www.flevo-landschap.nl/gebied/wilgeneiland

p. 30. Bos met eik als dominante boomsoort. Bron: Pixers. Via: https://pixers.nl/fotobehang/eikenbos-in-de-zomer-35906493.

p. 31. Amfibieënpoel. Bron: Permaculturemagazine, Frank Anrijs.

p. 31. Bloemrijk grasland. Bron: Cruydt-hoeck.

p. 32. Hittestress kaart. Bron: Atlas Leefomgeving.

p. 32. Wateroverlast bij een piekbui van 70mm. Bron: Atlas Leefomgeving.

p. 33. Functioneel fietsnetwerk. Bron: Google Street View.

